

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

11 Οκτωβρίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 161

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5143

Ρυθμίσεις για τους χερσαίους συνοριακούς σταθμούς, την ενίσχυση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπές διατάξεις.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΧΕΡΣΑΙΟΥΣ ΣΥΝΟΡΙΑΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΧΕΡΣΑΙΩΝ ΣΥΝΟΡΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ

Άρθρο 3 Ορισμός χερσαίου συνοριακού σταθμού

Άρθρο 4 Αρμοδιότητες και χρηματοδοτικά εργαλεία κατασκευής, επισκευής, συντήρησης, επέκτασης και αναβάθμισης των εγκαταστάσεων των συνοριακών σταθμών

Άρθρο 5 Όροι δόμησης χερσαίων συνοριακών σταθμών

Άρθρο 6 Απαλλοτριώσεις και παραχωρήσεις εκτάσεων για την κατασκευή νέων συνοριακών σταθμών και την επέκταση των χώρων σε λειτουργούντες χερσαίους συνοριακούς σταθμούς

Άρθρο 7 Κανονισμός λειτουργίας χερσαίων συνοριακών σταθμών

Άρθρο 8 Εγκατάσταση δημόσιων ή μη υπηρεσιών σε χερσαίους συνοριακούς σταθμούς

Άρθρο 9 Αρμοδιότητες συντήρησης, κατασκευής και αποκομιδής απορριμμάτων οδικού δικτύου που εξυπηρετεί τους χερσαίους συνοριακούς σταθμούς

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΤΕΛΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 10 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 11 Τελικές και μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 12 Καταργούμενες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ Β': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 13 Σκοπός

Άρθρο 14 Αντικείμενο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 15 Ετήσια καταβολή ποσού σε εργαζόμενους των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των νομικών τους προσώπων που είναι δικαιούχοι παροχής γάλακτος

Άρθρο 16 Προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για εποχικές, περιοδικές και πρόσκαιρες ανάγκες - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 205 Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων

Άρθρο 17 Εισαγωγική εκπαίδευση, μετεκπαίδευση και επιμόρφωση ειδικού ένστολου προσωπικού δημοτικής αστυνομίας - Βαθμολογική κατάταξη δημοτικών αστυνομικών - Ολοκλήρωση εκκρεμών μετατάξεων υπαλλήλων Δημοτικής Αστυνομίας - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 34 ν. 5003/2022

Άρθρο 18 Καταβολή αποζημίωσης στο προσωπικό σωμάτων ασφαλείας που υπηρετεί σε γραφεία Περιφερειαρχών - Τροποποίηση υποπερ. (β) περ. 2 παρ. Γ άρθρου 20 ν. 4354/2015 και υποπερ. γ' περ. Δ άρθρου 127 ν. 4472/2017

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

Άρθρο 19 Σύσταση Επιστημονικής Επιτροπής Διαχείρισης και Αντιμετώπισης Κινδύνων και Κρίσεων - Προσθήκη άρθρου 164B στον ν. 3852/2010

Άρθρο 20 Περιφερειακά έργα μείζονος σημασίας και ειδικής κατάστασης πολιτικής προστασίας - Προσθήκη άρθρου 186A στον ν. 3852/2010

Άρθρο 21 Οργάνωση Μητροπολιτικής Περιφέρειας Αττικής - Τροποποίηση άρθρου 212 ν. 3852/2010

Άρθρο 22 Δικαίωμα άρνησης λήψης αντιμισθίας και δικαίωμα παραχώρησης αυτής προς οποιονδήποτε κοινωνικό σκοπό - Προσθήκη παρ. 10 στο άρθρο 181 του ν. 3852/2010

Άρθρο 23 Συμμετοχή περιφερειακών συμβούλων ή προσώπων εγνωσμένου κύρους στο Διοικητικό Συμβούλιο νοσοκομείων - Τροποποίηση περ. στ) παρ. 4 άρθρου 7 ν. 3329/2005

Άρθρο 24 Δυνατότητα μεταφοράς μαθητών από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης β' βαθμού με μι-

ρεμβάσεων για τη συμμόρφωση της χώρας προς το κεκτημένο Σένγκεν και την πλήρη εφαρμογή του σχετικού ενωσιακού δικαίου και των απαιτήσεων των υπηρεσιών που παρέχονται εντός των χερσαίων συνοριακών σταθμών και β) την παρακολούθηση της ορθής διοίκησης και της άρτιας λειτουργίας των χερσαίων συνοριακών σταθμών.

2. Οι δαπάνες για την κατασκευή, συντήρηση, επισκευή, επέκταση και αναβάθμιση των χερσαίων συνοριακών σταθμών, καθώς και για κάθε αναγκαία προμήθεια και υπηρεσία για την εύρυθμη λειτουργία τους, δύνανται να καλύπτονται από εθνικούς πόρους μέσω του Τομεακού Προγράμματος του Υπουργείου Εσωτερικών και των Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης των Περιφερειών στα όρια των οποίων βρίσκονται οι σταθμοί, καθώς και από συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Οι αποκεντρωμένες διοικήσεις νοούνται δυναμικά ως δικαιούχοι κάθε χρηματοδοτικού εργαλείου για τους ανωτέρω σκοπούς.

Άρθρο 5

Όροι δόμησης χερσαίων συνοριακών σταθμών

1. Οι όροι δόμησης για την κατασκευή νέων συνοριακών σταθμών ή την επέκταση των χώρων σε ήδη λειτουργούντες χερσαίους συνοριακούς σταθμούς ή την κατασκευή νέων κτιρίων σε λειτουργούντες χερσαίους συνοριακούς σταθμούς ορίζονται ως εξής:

α) Ελάχιστη έκταση: χίλια (1.000) τ.μ..

β) Μέγιστο ποσοστό κάλυψης: πενήντα τοις εκατό (50%) της έκτασης.

γ) Μέγιστος συντελεστής δόμησης: μηδέν κόμμα εβδομήντα πέντε (0,75).

δ) Μέγιστος αριθμός ορόφων: δύο (2).

ε) Μέγιστο ύψος κτιρίων: δώδεκα (12) μ. + ενάμισι (1,50) μ. για τη στέγη.

στ) Αποστάσεις των κτιρίων από πίσω και πλάγια όρια: τρία (3) μ..

ζ) Δυνατότητα ανέγερσης περισσότερων του ενός κτιρίου.

Η απόσταση των κτιρίων από τον άξονα του δρόμου καθορίζεται από τη σχετική μελέτη.

2. Επιτρέπεται η κατασκευή κτιριακών επιφανειών υπεράνω του οδοστρώματος και κάθετα προς αυτό (στέγαστρα) σύμφωνα με την εγκεκριμένη οριστική μελέτη.

3. Για τα κτίρια, εγκαταστάσεις, κατασκευές και δίκτυα που βρίσκονται και λειτουργούν στους χερσαίους συνοριακούς σταθμούς δεν ισχύουν οι διατάξεις του π.δ. 209/1998 (Α' 169), περί ασφάλειας της υπεραστικής κυκλοφορίας.

4. Η σύνδεση των εγκαταστάσεων της παρ. 3 με δίκτυα οργανισμών κοινής ωφέλειας, όπως ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροφωτισμού, γίνεται ύστερα από βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης ότι τα έργα εκτελέστηκαν σύμφωνα με τις εγκεκριμένες μελέτες.

5. Η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για τα έργα που αφορούν τους χερσαίους συνοριακούς σταθμούς, εκδίδεται από τον κατά τόπον αρμόδιο Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Άρθρο 6

Απαλλοτριώσεις και παραχωρήσεις εκτάσεων για την κατασκευή νέων συνοριακών σταθμών και την επέκταση των χώρων σε λειτουργούντες χερσαίους συνοριακούς σταθμούς

1. Για την κατασκευή νέων συνοριακών σταθμών, ή την επέκταση των χώρων σε λειτουργούντες χερσαίους συνοριακούς σταθμούς που κρίνονται αναγκαίοι για την εύρυθμη και άρτια λειτουργία αυτών ή την κατασκευή νέων κτιρίων σε λειτουργούντες χερσαίους συνοριακούς σταθμούς, καθώς και την κατασκευή ή επέκταση των συνοδών χώρων αυτών ή λοιπών βοηθητικών χώρων ή τη δημιουργία οδικού δικτύου πρόσβασης από και προς αυτούς, εφαρμόζεται ο Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (ν. 2882/2001, Α' 17) και τηρούνται τα οριζόμενα στον α.ν. 376/1936 (Α' 546), περί μέτρων ασφαλείας οχυρών θέσεων, όπου απαιτείται.

2. Για την εγκατάσταση και λειτουργία συνοριακών σταθμών, των συνοδών χώρων αυτών ή λοιπών βοηθητικών χώρων, δύναται να παραχωρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών, κατά κυριότητα ή χρήση άνευ ανταλλάγματος, εκτάσεις ιδιοκτησίας φορέων του δημοσίου τομέα της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) ή της Εταιρείας Ακινήτων Δημοσίου (ΕΤ.Α.Δ.) Α.Ε., σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 10 του παρόντος, τηρουμένων των οριζόμενων στον α.ν. 376/1936, περί μέτρων ασφαλείας οχυρών θέσεων, όπου απαιτείται.

3. Οι εδαφικές εκτάσεις, που παραχωρούνται κατά κυριότητα ή χρήση στο Υπουργείο Εσωτερικών για τη δημιουργία κτιριακών εγκαταστάσεων των συνοριακών σταθμών, των συνοδών χώρων αυτών ή λοιπών βοηθητικών χώρων, μεταγράφονται ατελώς στα οικεία βιβλία μεταγραφών των αρμόδιων Υποθηκοφυλακείων, Κτηματολογικών Γραφείων ή Υποκαταστημάτων αυτών και κάθε σχετική πράξη απαλλάσσεται από κάθε φόρο μεταβίβασης ακινήτου, ή άλλο φόρο ή τέλος ή δικαίωμα, πάγιο και αναλογικό, υπέρ Δημοσίου, υποθηκοφυλάκων και οιοδήποτε τρίτου. Για τους σκοπούς της περιέλευσης στο Υπουργείο Εσωτερικών της κυριότητας ή χρήσης των χώρων του πρώτου εδαφίου, τα κατά τόπους αρμόδια Υποθηκοφυλακεία, Κτηματολογικά Γραφεία και τα Υποκαταστήματα αυτών χορηγούν ατελώς πιστοποιητικά, αντίγραφα, διαγράμματα και αποσπάσματα από τα κτηματολογικά φύλλα, από τα διαγράμματα και γενικώς από κάθε τηρούμενο κτηματολογικό ή συναφές στοιχείο από το αρχείο.

Άρθρο 7

Κανονισμός λειτουργίας χερσαίων συνοριακών σταθμών

1. Οι όροι της λειτουργίας των χερσαίων συνοριακών σταθμών καθορίζονται με Γενικό Κανονισμό Λειτουργίας, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 10.

2. Ο κανονισμός λειτουργίας εφαρμόζεται από το σύνολο των υπηρετούντων στις υπηρεσίες που στεγάζονται στον σταθμό, καθώς και των απασχολούμενων σε μη δημόσιες υπηρεσίες, χωρίς να υπεισέρχεται στον τρόπο άσκησης του κατ'ιδίαν έργου των υπηρεσιών που στεγάζονται στους συνοριακούς σταθμούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Άρθρο 15

Ετήσια καταβολή ποσού σε εργαζόμενους των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των νομικών τους προσώπων που είναι δικαιούχοι παροχής γάλακτος

1. Στους μόνιμους υπαλλήλους, στους υπαλλήλους με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου και Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, καθώς και στους συμβασιούχους μίσθωσης έργου των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, οι οποίοι είναι δικαιούχοι ενός (1) λίτρου γάλακτος σε ημερήσια βάση, σύμφωνα με την περ. ΙΙΙ της υπ' αρ. 43726/8.6.2019 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών «Παροχή μέσων ατομικής προστασίας σε υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών και μέτρα προληπτικής ιατρικής» (Β' 2208), μπορεί να καταβάλλεται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου ή του περιφερειακού συμβουλίου ή του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου, αντίστοιχα, αντί του ενός (1) λίτρου γάλακτος σε ημερήσια βάση, ποσό τριακοσίων (300) ευρώ σε ετήσια βάση.

Το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη στη φορολογική διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους και τα νομικά τους πρόσωπα, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.

Υπόχρεοι καταβολής είναι οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και τα νομικά πρόσωπα αυτών. Η καταβολή πραγματοποιείται εντός των τριών (3) πρώτων μηνών κάθε ημερολογιακού έτους ή εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία πρόσληψης ή διορισμού του δικαιούχου.

2. Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού ή νομικά τους πρόσωπα, που έχουν ενεργή σύμβαση για την παροχή γάλακτος, εξακολουθούν να παρέχουν το προβλεπόμενο γάλα στους δικαιούχους σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης και μέχρι τη λήξη αυτής. Για το εναπομείναν χρονικό διάστημα του έτους μετά τη λήξη της σύμβασης για παροχή γάλακτος, καταβάλλεται αναλογία του ποσού της παρ. 1.

3. Αν έχει ήδη προκηρυχθεί διαγωνισμός για παροχή γάλακτος και δεν έχει κατακυρωθεί σε μειοδότη, ο Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ή το νομικό του πρόσωπο δύναται να προχωρήσει σε σύναψη της σύμβασης ή σε μεταίωση του διαγωνισμού και καταβολή αναλογίας του ποσού της παρ. 1 για το εναπομείναν χρονικό διάστημα από την τελευταία παροχή γάλακτος.

Άρθρο 16

Προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για εποχικές, περιοδικές και πρόσκαιρες ανάγκες - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 205 Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων

Στην παρ. 1 του άρθρου 205 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α' 143), περί πρόσληψης προσωπικού για την αντιμετώπιση εποχικών, περιοδικών και πρόσκαιρων αναγκών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «των παρ. 2-17 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994, όπως ισχύει» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των άρθρων 37 έως 42 του ν. 4765/2021 (Α' 6)», β) το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι Ο.Τ.Α. επιτρέπεται να απασχολούν προσωπικό με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, για την αντιμετώπιση εποχικών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών, με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των άρθρων 37 έως 42 του ν. 4765/2021 (Α' 6). Ειδικά για συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου που αφορούν το αμέσως επόμενο ημερολογιακό έτος, εφόσον δεν υφίσταται εγκεκριμένος προϋπολογισμός του οικείου Ο.Τ.Α., η διαδικασία πρόσληψης εκκινεί με βεβαίωση του Προϊσταμένου της Οικονομικής Υπηρεσίας για την εγγραφή των σχετικών πιστώσεων στον προϋπολογισμό του επόμενου έτους.»

Άρθρο 17

Εισαγωγική εκπαίδευση, μετεκπαίδευση και επιμόρφωση ειδικού ένστολου προσωπικού δημοτικής αστυνομίας - Βαθμολογική κατάταξη δημοτικών αστυνομικών - Ολοκλήρωση εκκρεμών μετατάξεων υπαλλήλων Δημοτικής Αστυνομίας - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 34 ν. 5003/2022

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 5003/2022 (Α' 230), περί καθορισμού κάθε θέματος σχετικού με την οργάνωση της εισαγωγικής εκπαίδευσης, τη μετεκπαίδευση και επιμόρφωση του ειδικού ένστολου προσωπικού της δημοτικής αστυνομίας, οι λέξεις «Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Με κοινή απόφαση» και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Προστασίας του Πολίτη καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την οργάνωση της εισαγωγικής εκπαίδευσης του άρθρου 12, του ειδικού προγράμματος επιμόρφωσης της παρ. 1 του άρθρου 18, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με τη μετεκπαίδευση και επιμόρφωση του ειδικού ένστολου προσωπικού της δημοτικής αστυνομίας.»

2. Για τη βαθμολογική κατάταξη των δημοτικών αστυνομικών, κατά τις μεταβατικές διατάξεις των παρ. 3 και 4 του άρθρου 36 του ν. 5003/2022, συνυπολογίζεται ο χρόνος που έχει διανυθεί σε οποιαδήποτε δημόσια υπη-

τροπών, τη λειτουργία, τη σύγκληση, την απαρτία, την πλειοψηφία, τη λήψη απόφασης και κάθε άλλο σχετικό θέμα ισχύουν αναλογικά οι διατάξεις για την Περιφερειακή Επιτροπή.»

Άρθρο 22

Δικαίωμα άρνησης λήψης αντιμισθίας και δικαίωμα παραχώρησης αυτής προς οποιονδήποτε κοινωνικό σκοπό - Προσθήκη παρ. 10 στο άρθρο 181 του ν. 3852/2010

Στο άρθρο 181 του ν. 3852/2010 (Α' 87), περί αντιμισθίας των αιρετών των περιφερειών, προστίθεται παρ. 10 ως εξής:

«10. Τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου ως προς την αποζημίωσή τους ανά συνεδρίαση, καθώς και οι περιφερειάρχες, οι αντιπεριφερειάρχες και οι πρόεδροι των περιφερειακών συμβουλίων ως προς την αντιμισθία τους έχουν τη δυνατότητα άρνησης λήψης αυτής ή παραχώρησης αυτής προς οποιονδήποτε κοινωνικό σκοπό. Η άρνηση ή η παραχώρηση γνωστοποιούνται με σχετική αίτηση του αιρετού προς την οικονομική υπηρεσία της οικείας περιφέρειας.»

Άρθρο 23

Συμμετοχή περιφερειακών συμβούλων ή προσώπων εγνωσμένου κύρους στο Διοικητικό Συμβούλιο νοσοκομείων - Τροποποίηση παρ. στ) παρ. 4 άρθρου 7 ν. 3329/2005

Στην περ. στ) του πρώτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 3329/2005 (Α' 81), περί της διοίκησης νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας, οι λέξεις «της οικείας περιφερειακής ενότητας εντός των χωρικών ορίων της οποίας εδρεύει το νοσοκομείο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ή πρόσωπο εγνωσμένου κύρους» και η περ. στ) διαμορφώνεται ως εξής:

«στ) Έναν περιφερειακό σύμβουλο ή πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, ο οποίος ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του με απόφαση του οικείου περιφερειάρχη.»

Άρθρο 24

Δυνατότητα μεταφοράς μαθητών από Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης β' βαθμού με μισθωμένα οχήματα σε περίπτωση άγονης διαγωνιστικής διαδικασίας ή διαδικασίας διαπραγμάτευσης για το διδακτικό έτος 2024 - 2025

Το άρθρο 51 του ν. 5056/2023 (Α' 163), περί μεταφοράς μαθητών με μισθωμένα οχήματα των Ο.Τ.Α. β' βαθμού σε περίπτωση άγονης διαγωνιστικής διαδικασίας ή διαδικασίας διαπραγμάτευσης, ισχύει και για το διδακτικό έτος 2024 - 2025.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

Άρθρο 25

Ρύθμιση οφειλών προς Δήμους και Περιφέρειες

1. Κάθε είδους οφειλές προς τους Δήμους, τις Περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα, από φυσικά πρόσωπα τα οποία πληρούν τα κριτήρια του ευάλωτου

οφειλέτη, σύμφωνα με την περ. α) του άρθρου 217 του ν. 4738/2020 (Α' 207), περί ευάλωτου οφειλέτη, και έχουν εκδώσει βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, σύμφωνα με την περ. β) του ίδιου άρθρου, εφόσον αυτές έχουν βεβαιωθεί έως την 31η.10.2024, δύναται, ύστερα από αίτηση του οφειλέτη προς την αρμόδια για την είσπραξή τους υπηρεσία του οικείου δήμου ή της οικείας περιφέρειας ή του νομικού τους προσώπου, να ρυθμίζονται και να καταβάλλονται με απαλλαγή από τις προσαυξήσεις και τόκους εκπρόθεσμης καταβολής του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190), καθώς και από τα πρόστιμα λόγω εκπρόθεσμης υποβολής ή μη υποβολής ή ανακριβούς δήλωσης ή λόγω μη καταβολής τέλους, ως εξής:

α) αν εξοφληθούν εφάπαξ, με απαλλαγή κατά ποσοστό ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%),

β) αν εξοφληθούν σε δύο (2) έως έξι (6) δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό ογδόντα πέντε τοις εκατό (85%),

γ) αν εξοφληθούν σε επτά (7) έως δώδεκα (12) δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%),

δ) αν εξοφληθούν σε δεκατρείς (13) έως εξήντα (60) δόσεις, με απαλλαγή κατά ποσοστό εβδομήντα πέντε τοις εκατό (75%).

2. Κάθε είδους οφειλές προς τους Δήμους, τις Περιφέρειες και τα νομικά τους πρόσωπα, από φυσικά πρόσωπα τα οποία δεν ανήκουν στην κατηγορία του ευάλωτου οφειλέτη της παρ. 1, καθώς και από νομικά πρόσωπα, εφόσον αυτές έχουν βεβαιωθεί έως τις 31.10.2024, δύναται, ύστερα από αίτηση του οφειλέτη προς την αρμόδια για την είσπραξή τους υπηρεσία του οικείου δήμου ή της οικείας περιφέρειας ή του νομικού τους προσώπου, να ρυθμίζονται και να εξοφλούνται σε έως εξήντα (60) δόσεις.

3. Οι δόσεις των παρ. 1 και 2 είναι μηνιαίες και ισόποσες πλην της τελευταίας που μπορεί να είναι μικρότερη των υπολοίπων. Κάθε δόση, πλην της τελευταίας, δεν μπορεί να είναι μικρότερη των πενήντα (50) ευρώ.

4. Στη ρύθμιση του παρόντος άρθρου μπορεί, επίσης, να υπάγονται και οφειλές που κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης:

α) τελούν σε αναστολή, διοικητική ή εκ του νόμου,

β) έχουν υπαχθεί σε προηγούμενη ρύθμιση ή διευκόλυνση τμηματικής καταβολής, η οποία είναι σε ισχύ, με απώλεια των ευεργετημάτων της προηγούμενης ρύθμισης και χωρίς η υπαγωγή τους να συνεπάγεται επιστροφή καταβληθέντων ποσών,

γ) δεν έχουν βεβαιωθεί, επειδή εκκρεμεί για αυτές δικαστική αμφισβήτηση σε οποιονδήποτε βαθμό, εφόσον, στην τελευταία περίπτωση, ο οφειλέτης παραιτηθεί από τα ασκηθέντα ένδικα βοηθήματα ή μέσα. Αν με το ένδικο βοήθημα είχε συνυποβληθεί αίτημα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς, η ανωτέρω παραίτηση καταλαμβάνει και το αίτημα αυτό. Βεβαίωση της γραμματείας του δικαστηρίου, όπου εκκρεμούσε η υπόθεση, ότι έχει υποβληθεί παραίτηση, επισυνάπτεται στην αίτηση υπαγωγής στη ρύθμιση.

5. Η αίτηση του οφειλέτη για την υπαγωγή στη ρύθμιση του παρόντος υποβάλλεται έως την 31η.1.2025.

6. Η ρύθμιση χορηγείται με απόφαση που εκδίδεται από τον προϊστάμενο της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου ή της περιφέρειας ή του νομικού προσώπου, η οποία γνωστοποιείται στον αιτούντα, με συστημένη επιστολή αν η αίτηση υποβλήθηκε έγχαρτα ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο αν υποβλήθηκε ψηφιακά.

7. Η πληρωμή, είτε του εφάπαξ ποσού είτε της πρώτης δόσης, πραγματοποιείται μέσα σε τρεις (3) εργάσιμες ημέρες από την ημέρα γνώσης του οφειλέτη περί υπαγωγής του στη ρύθμιση, διαφορετικά η ρύθμιση καταργείται αυτοδικαίως. Οι επόμενες δόσεις καταβάλλονται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του αντίστοιχου μήνα, χωρίς να απαιτείται ιδιαίτερη ειδοποίηση του οφειλέτη.

8. Η καθυστέρηση καταβολής δόσης συνεπάγεται την επιβάρυνση με μηνιαία προσαύξηση πέντε τοις εκατό (5%) επί του ποσού της δόσης, από την επομένη της ημέρας που όφειλε αυτή να καταβληθεί.

9. Εφόσον ο οφειλέτης της παρ. 1, σε οποιοδήποτε στάδιο της ρύθμισης, εξοφλήσει εφάπαξ τις υπόλοιπες δόσεις των ρυθμισμένων οφειλών, παρέχεται απαλλαγή κατά ποσοστό επί του εναπομείναντος ποσού των προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής και των προστίμων, ίσο με αυτό που αντιστοιχεί στον αριθμό των μηνιαίων δόσεων που τελικά διαμορφώνεται, με αντίστοιχη τροποποίηση της απόφασης του αρμόδιου οργάνου της παρ. 6.

10. Κατά τη διάρκεια της ρύθμισης, εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις δέσμευσης χορήγησης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας από άλλη αιτία και ο οφειλέτης έχει καταβάλει:

α) το πέντε τοις εκατό (5%) της ρυθμιζόμενης οφειλής του, για οφειλή μέχρι πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ, ή

β) το δέκα τοις εκατό (10%) της ρυθμιζόμενης οφειλής του, για οφειλή από πέντε χιλιάδες και ένα λεπτό του ευρώ (5.000,01) και άνω,

ο Δήμος ή η Περιφέρεια ή το νομικό πρόσωπο προβαίνει σε εντολή άρσης της δέσμευσης αυτής προς την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.) και σε εντολή για επαναδέσμευση σε περίπτωση καθυστέρησης καταβολής έστω και μίας από τις δόσεις. Με τις ίδιες προϋποθέσεις, αναστέλλονται η λήψη αναγκαστικών μέτρων και η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης επί κινητών ή ακινήτων του οφειλέτη. Η αναστολή αυτή δεν ισχύει για κατασχέσεις οι οποίες έχουν επιβληθεί στα χέρια τρίτων ή για τις οποίες έχουν εκδοθεί οι σχετικές παραγγελίες, τα αποδιδόμενα, όμως, από αυτές ποσά λαμβάνονται υπόψη για την κάλυψη δόσης ή δόσεων της ρύθμισης, εφόσον δεν πιστώνονται με άλλες οφειλές που δεν έχουν ρυθμιστεί. Αν ο οφειλέτης απωλέσει το ευεργέτημα της ρύθμισης, τα μέτρα που έχουν ανασταλεί συνεχίζονται.

11. Σε περίπτωση μη καταβολής δύο (2) συνεχόμενων δόσεων ή τριών (3) δόσεων συνολικά, η ρύθμιση διακόπτεται και βεβαιώνονται εκ νέου τα οφειλόμενα, μαζί με τα πρόστιμα και τις προσαυξήσεις που έχουν διαγραφεί. Ο προϊστάμενος της ταμειακής υπηρεσίας γνωστοποιεί στην οικεία Δ.Ο.Υ. το συνολικά οφειλόμενο ποσό (αρχική οφειλή, πρόστιμα, προσαυξήσεις και τόκους), το

οποίο πλέον βεβαιώνεται σε αυτή και εισπράττεται με ευθύνη της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.). Η Α.Α.Δ.Ε. παρακρατά το πέντε τοις εκατό (5%) του ποσού που εισπράττεται και το υπόλοιπο καταβάλλεται στον δικαιούχο δήμο ή στην περιφέρεια ή νομικό πρόσωπο εντός τριάντα (30) ημερών από την είσπραξή του.

12. Το άρθρο 59 του ν. 5039/2023 (Α' 83), περί διαγραφής ατομικών οφειλών αποβιωσάντων ή σοβαρά πληγέντων, καθώς και στενών συγγενών του σιδηροδρομικού δυστυχήματος των Τεμπών, εφαρμόζεται αναλόγως και για πάσης φύσης βεβαιωμένες και ανεξόφλητες την 31 η.3.2023 οφειλές σε Δήμους, Περιφέρειες και νομικά πρόσωπα αυτών.

Άρθρο 26

Εξωδικαστικός μηχανισμός για οφειλές προς Δήμους

Για κάθε είδους οφειλές προς τους Δήμους και τα νομικά τους πρόσωπα, το ύψος των οποίων υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, ο οφειλέτης δικαιούται να υπαχθεί, με αίτησή του, στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών του ν. 4738/2020 (Α' 207). Σε αυτήν την περίπτωση, το χρέος ως σύνολο απαιτήσεων (αρχικού οφειλόμενου ποσού, τυχόν προστίμων και προσαυξήσεων), βεβαιώνεται στην οικεία Δ.Ο.Υ. η οποία πλέον το διαχειρίζεται ως χρέος του Δημοσίου, ενεργώντας όλες τις πράξεις που ορίζονται στις ρυθμίσεις του ν. 4738/2020. Στις περιπτώσεις επιτυχούς προόδου του μηχανισμού και είσπραξης οφειλομένων, η Α.Α.Δ.Ε. παρακρατά ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) αυτών και αποδίδει τα υπόλοιπα εισπραχθέντα στον δικαιούχο, δήμο ή νομικό πρόσωπο εντός τριάντα (30) ημερών από την είσπραξή τους. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, η Δ.Ο.Υ. ενεργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 82 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190).

Άρθρο 27

Μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας δημοτικών επιχειρήσεων που εκκαθαρίστηκαν - Προσθήκη παρ. 10 στο άρθρο 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων

Στο άρθρο 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114), περί ορισμών και διακρίσεων των επιχειρήσεων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, προστίθεται παρ. 10 ως εξής:

«10. Στην περίπτωση λύσης και εκκαθάρισης των επιχειρήσεων των προηγούμενων παραγράφων, η απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου συλλογικού οργάνου του Ο.Τ.Α., με την οποία εγκρίνεται ο ισολογισμός λήξης εκκαθάρισης της επιχείρησης με μηδέν παθητικό εξαιρουμένων των ιδίων κεφαλαίων, συνοδεύεται επιπροσθέτως από απόσπασμα που περιγράφει τα ακίνητα που αποκάθω ο Ο.Τ.Α., με τα εμπράγματα και πάσης φύσεως δικαιώματα επί αυτών και αποτελεί τον τίτλο για την καταχώρισή τους στο αρμόδιο κτηματολογικό γραφείο ή υποθηκοφυλακείο ατελώς.»

Άρθρο 28
Ανάρτηση πράξεων ανατροπής ανάληψης
υποχρέωσης δήμων στο πρόγραμμα
«ΔΙΑΥΓΕΙΑ»

Οι δήμοι, των οποίων νομικά πρόσωπα καταργήθηκαν με τα άρθρα 27 και 29 του ν. 5056/2023 (Α' 163), περί κατάργησης νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και λύσης κοινωφελών επιχειρήσεων δήμων, και έχουν απωλέσει την προθεσμία του πρώτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 4325/2015 (Α' 47), περί ανάρτησης πράξεων ανατροπής ανάληψης υποχρεώσεων (ανακλητικές πράξεις) στο «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», αναρτούν στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ», εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος, τις πράξεις ανατροπής ανάληψης υποχρέωσης που έχουν εκδοθεί με ημερομηνία έως τις 31.12.2023.

Άρθρο 29
Εξαίρεση Δημοτικών Επιχειρήσεων
Υδρευσης Αποχέτευσης από την υποχρέωση
προσκόμισης ενημερότητας - Προσθήκη παρ. 4
στο άρθρο 14 του ν. 4483/2017

Στο άρθρο 14 του ν. 4483/2017 (Α' 107), περί ρύθμισης ληξιπρόθεσμων οφειλών Δημοτικής Επιχείρησης Υδρευσης Αποχέτευσης προς τον οικείο Δήμο, προστίθεται παρ. 4 και το άρθρο 14 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 14
Ρύθμιση ληξιπρόθεσμων οφειλών Δ.Ε.Υ.Α. προς
τον οικείο Δήμο

1. Με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου, μπορεί να ρυθμίζεται η αποπληρωμή σε πολλαπλές ισόποσες δόσεις ληξιπρόθεσμων οφειλών, από οποιαδήποτε αιτία, Δημοτικής Επιχείρησης Υδρευσης Αποχέτευσης προς τον οικείο Δήμο. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο αριθμός των δόσεων και η περιοδικότητά τους. Ο συνολικός χρόνος αποπληρωμής δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δέκα (10) έτη.

2. Ληξιπρόθεσμες οφειλές Δημοτικής Επιχείρησης Υδρευσης Αποχέτευσης, από οποιαδήποτε αιτία, προς τον οικείο Δήμο, οι οποίες έχουν βεβαιωθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, δύνανται να απαλλάσσονται προσαυξήσεων και προστίμων, με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου.

3. Ληξιπρόθεσμες οφειλές του οικείου Δήμου προς τη Δ.Ε.Υ.Α., που προέρχονται από την τιμολόγηση των υπηρεσιών της αρμοδιότητάς της, μπορεί να συμψηφίζονται με τις ληξιπρόθεσμες οφειλές της Δ.Ε.Υ.Α. προς τον Δήμο. Για την εφαρμογή του συμψηφισμού υποβάλλει πρόταση το διοικητικό συμβούλιο της Δ.Ε.Υ.Α. και αποφασίζει το δημοτικό συμβούλιο. Τυχόν καταβληθείσες προσαυξήσεις και πρόστιμα, που αφορούν στις οφειλές που συμψηφίζονται, περιλαμβάνονται στον συμψηφισμό και αφαιρούνται από το τελικό ποσό.

4. Για την εφαρμογή του παρόντος, οι Δ.Ε.Υ.Α. εξαιρούνται από την υποχρέωση προσκόμισης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 5104/2024, Α' 58), καθώς και αποδεικτικού ασφαλι-

στικής ενημερότητας της περ. α) του άρθρου 23 του ν. 4611/2019 (Α' 73).»

Άρθρο 30
Τέλος διαμονής παρεπιδημούντων,
καταστημάτων και ιαματικών πηγών

1. Επί του καταβαλλόμενου μισθώματος κλίνης, ενοικιαζομένου δωματίου, διαμερίσματος, χώρου ή θέσης σε οργανωμένη κατασκήνωση, και επί της τιμής κλίνης για τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και τα τουριστικά καταλύματα κάθε λειτουργικής μορφής, όπως προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4276/2014 (Α' 155), καθώς και επί του μισθώματος καταλύματος κάθε κατηγορίας βραχυχρόνιας μίσθωσης, επιβάλλεται τέλος διαμονής παρεπιδημούντων σε ποσοστό μηδέν κόμμα πέντε τοις εκατό (0,5%), όταν η διαμονή διαρκεί λιγότερο του εξαμήνου.

2. Το τέλος διαμονής παρεπιδημούντων της παρ. 1 συνιστά έσοδο των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' βαθμού και μπορεί να διατίθεται για την πληρωμή οποιασδήποτε δαπάνης. Το τέλος βαρύνει τον διαμένοντα πελάτη, αναγράφεται επί των εκδιδόμενων φορολογικών στοιχείων, εισπράττεται από τον εκμισθωτή και αποδίδεται από αυτόν στον δικαιούχο δήμο, μέσα στην προθεσμία απόδοσης του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.). Για μη υπόχρεους σε υποβολή δήλωσης Φ.Π.Α., η δήλωση των τελών υποβάλλεται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα που ακολουθεί κάθε ημερολογιακό τρίμηνο.

3. Με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου το τέλος διαμονής παρεπιδημούντων, μπορεί να αυξάνεται σε ποσοστό μηδέν κόμμα εβδομήντα πέντε τοις εκατό (0,75%), καθώς και να διαφοροποιείται είτε κατά οικιστικές περιοχές που οριοθετούνται σαφώς με την εν λόγω απόφαση είτε κατά τις μορφές-κατηγορίες καταλυμάτων. Η ισχύς της ως άνω απόφασης αρχίζει τρεις (3) μήνες μετά τη δημοσίευσή της.

4. Επί των ακαθαρίστων εσόδων των: α) κάθε είδους, μορφής και ονομασίας καταστημάτων, στα οποία πωλούνται για κατανάλωση εντός των χώρων δραστηριοποίησης του καταστήματος ή σε πακέτο, φαγητά, ποτά, καφές, αναψυκτικά, γαλακτοκομικά προϊόντα και γλυκίσματα, εφόσον διαθέτουν πάγκους ή τραπεζοκαθίσματα, β) ζυθοπωλείων και μπαρ, ανεξαρτήτως ιδιαίτερης ονομασίας και κατηγορίας, γ) καντινών, δ) νυχτερινών κέντρων, αισουσών χορού και άλλων καταστημάτων με ποτά και θέαμα, καφωδείων, κέντρων διασκέδασης και χορευτικών κέντρων με μουσική και ε) επιχειρήσεων καζίνο και των επιχειρήσεων που λειτουργούν εντός αυτού, επιβάλλεται τέλος υπέρ των δήμων, στην περιφέρεια των οποίων ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων. Το τέλος αυτό υπολογίζεται σε ποσοστό μηδέν κόμμα πέντε τοις εκατό (0,5%) για τα καταστήματα των περ. α), β) και γ), σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) για τα καταστήματα της περ. δ) και σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) για τα καταστήματα της περ. ε). Με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου το τέλος επί των ακαθαρίστων εσόδων των καταστημάτων των περ. α) έως και γ) μπορεί

να αυξάνεται σε ποσοστό μηδέν κόμμα εβδομήντα πέντε τοις εκατό (0,75%) και, επιπλέον, μπορεί να διαφοροποιείται είτε κατά οικιστικές περιοχές που οριοθετούνται σαφώς με την εν λόγω απόφαση είτε κατά κατηγορίες καταστημάτων. Η ισχύς της ως άνω απόφασης αρχίζει τρεις (3) μήνες μετά τη δημοσίευσή της.

Στο τέλος της παρούσας υπάγονται και τα κέντρα διασκέδασης και τα καταστήματα των πιο πάνω περιπτώσεων που λειτουργούν μέσα σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, κάθε λειτουργικής μορφής και κατηγορίας, τα καταστήματα των πιο πάνω περιπτώσεων που λειτουργούν μέσα σε εμπορικά κέντρα, καθώς και στα οργανωμένα τμήματα των υπεραγορών (SUPER MARKETS) και των πολυκαταστημάτων, στα οποία πωλούνται έτοιμα φαγητά.

5. Στους δήμους και στις περιοχές-τμήματα δήμων, όπου δεν ισχύει το σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, το τέλος της παρ. 4 μπορεί να επιβάλλεται με απόφαση του δημοτικού τους συμβουλίου.

6. Το τέλος της παρ. 4 μπορεί να επιβάλλεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, σε ποσοστό μηδέν κόμμα πέντε τοις εκατό (0,5%), και στις παρακάτω κατηγορίες καταστημάτων: α) ειδών λαϊκής τέχνης, β) ενθυμίων και δώρων, γ) ενοικιάσεως σκαφών αναψυχής τοπικού χαρακτήρα, θαλάσσιων ποδηλάτων, ιστιοσανίδων, ειδών χρησιμοποιούμενων στην παραλία, σχολών εκμάθησης θαλάσσιων σπορ και εκμάθησης καταδύσεων, γενικότερα ειδών που χρησιμοποιούνται στη θάλασσα από τους λουόμενους, δ) ειδών χειμερινών σπορ, σκι και ορειβασίας, σχολών εκμάθησης χειμερινών σπορ, ε) ενοικιάσεων αυτοκινήτων, μοτοποδηλάτων, ποδηλάτων και ελαφρών προσωπικών ηλεκτρικών οχημάτων (Ε.Π.Η.Ο.) και παρόχων Ε.Π.Η.Ο. προς κοινή χρήση και στ) τουριστικών προϊόντων-αναμνηστικών κάθε είδους.

Σε περίπτωση διάθεσης προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο άσκησης πολλαπλών οικονομικών δραστηριοτήτων από τα ανωτέρω καταστήματα, για τον προσδιορισμό του οφειλόμενου κατά τα ανωτέρω τέλους λαμβάνονται υπόψη τα ακαθάριστα έσοδα, τα οποία προέρχονται μόνο από τη λιανική πώληση των προϊόντων και των υπηρεσιών που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, όπως αυτά προκύπτουν από τη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 1080/1980 (Α' 246) και τα εκκαθαριστικά σημειώματα του Φ.Π.Α..

7. Το τέλος των παρ. 4 έως 6 βαρύνει τον πελάτη και αναγράφεται ξεχωριστά στα εκδιδόμενα στοιχεία, επισπράττεται δε από αυτόν που εκδίδει τον λογαριασμό, ο οποίος υποχρεούται να το καταβάλλει, είτε είναι είτε δεν είναι υπόχρεος στην πληρωμή Φ.Π.Α., με υποβολή δήλωσης προς την Α.Α.Δ.Ε..

8. Επί του αντιτίμου χρήσης των φυσικών ιαματικών πηγών δύναται να επιβάλλεται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, τέλος σε ποσοστό μέχρι δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Η ισχύς της απόφασης του δημοτικού συμβουλίου αρχίζει τρεις (3) μήνες μετά τη δημοσίευσή της. Το τέλος βαρύνει τον χρήστη της υπηρεσίας και αναγράφεται ξεχωριστά στα εκδιδόμενα στοιχεία, επισπράττεται δε από αυτόν που εκδίδει τον λογαριασμό, ο οποίος υποχρεούται να το καταβάλλει στον οικείο δήμο.

9. Στις περιπτώσεις μη υποβολής δήλωσης για τα τέλη των παρ. 1 έως 8, επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου πρόστιμο σύμφωνα με το άρθρο 73 του από 24.9/10.10.1958 β.δ. (Α' 171). Στις περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης ή μη καταβολής των τελών, αντί του τόκου εκπρόθεσμης καταβολής του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190), επιβάλλεται σε βάρος του υπόχρεου προσαύξηση δύο τοις εκατό (2%) επί του οφειλομένου τέλους, για κάθε μήνα καθυστέρησης, η οποία όμως δεν μπορεί να υπερβεί το εκατό τοις εκατό (100%) του οφειλόμενου κάθε φορά χρέους.

10. Από το συνολικό ποσό των εισπραχθέντων κάθε μήνα εσόδων, ορίζεται ποσοστό παρακράτησης και απόδοσης στον ΑΛΕ 1440103001 του κρατικού προϋπολογισμού ύψους πέντε τοις εκατό (5%), κατά παρέκκλιση των όσων ορίζονται στο άρθρο 98 του ν. 4270/2014 (Α' 143). Επιπλέον, ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) μεταβιβάζεται σε ειδικό λογαριασμό που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων («Λογαριασμός Αρωγής Δήμων»), προκειμένου να αποδοθεί σε οικονομικά ασθενέστερους δήμους.

Άρθρο 31

Αύξηση προστίμου αυθαίρετης χρήσης κοινόχρηστων χώρων - Τροποποίηση παρ. 8 άρθρου 13 του από 24.9/10.10.1958 β.δ.

Στην παρ. 8 του άρθρου 13 του από 24.9/10.10.1958 β.δ. (Α' 171), περί της αυθαίρετης χρήσης κοινόχρηστων χώρων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, η λέξη «ισόποσο» αντικαθίσταται από τις λέξεις «τριπλάσιο του αναλογούντος τέλους», β) προστίθεται νέο, τρίτο, εδάφιο, γ) στο ενδέκατο εδάφιο, οι λέξεις «αφαίρεση των ανωτέρω αντικειμένων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «παρέλευση επτά (7) ημερών από την επομένη της επίδοσης της εντολής άρσης της αυθαίρετης κατάληψης, και ανεξάρτητα αν έχουν απομακρυνθεί ή όχι από τον Δήμο τα εν λόγω αντικείμενα», δ) στο δωδέκατο εδάφιο, οι λέξεις «δέκατο εδαφίου ή σφράγιση από μία (1) έως πέντε (5)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πρώτου εδαφίου ή σφράγιση από μία (1) έως δέκα (10)», ε) προστίθενται νέα εδάφια, δέκατο τρίτο και δέκατο τέταρτο, στ) τα εδάφια δέκατο έκτο, δέκατο έβδομο και δέκατο όγδοο καταργούνται και η παρ. 8, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«8. Για την αυθαίρετη χρήση κοινόχρηστων χώρων, των οποίων η παραχώρηση της χρήσης έχει επιτραπεί με την απόφαση της παρ. 2, επιβάλλεται σε βάρος του παραβάτη, με απόφαση του δημάρχου, το αναλογούν τέλος και τριπλάσιο του αναλογούντος τέλους πρόστιμο. Με όμοια απόφαση επιβάλλεται πρόστιμο σε βάρος εκείνου που προβαίνει σε αυθαίρετη χρήση χώρου του οποίου η παραχώρηση της χρήσης δεν έχει επιτραπεί, ίσο με το διπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού που καθορίστηκε με την απόφαση της παρ. 3 για τους χώρους για τους οποίους έχει επιτραπεί η παραχώρηση για όμοια χρήση. Αν η αυθαίρετη χρήση χώρου του προηγούμενου εδαφίου αφορά οδούσεις τυ-

α' και β' βαθμού και τα νομικά τους πρόσωπα δύνανται να χρηματοδοτούνται από τα ειδικά χρηματοδοτικά προγράμματα των άρθρων 69 έως και 71 του ν. 4509/2017 (Α' 201), καθώς και από οποιουδήποτε άλλους πόρους των Ο.Τ.Α.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 42
Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων δύναται να ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την υπαγωγή στον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών, την είσπραξή τους από την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, την απόδοσή τους στον δικαιούχο Δήμο και κάθε άλλο αναγκαίο ζήτημα για την εφαρμογή του άρθρου 26.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών προσδιορίζονται η διαδικασία και ο χρόνος υποβολής δήλωσης, οι τεχνικές λεπτομέρειες καταβολής των τελών του άρθρου 30 από τους υπόχρεους, αποκλειστικά μέσω της ηλεκτρονικής εφαρμογής («ψηφιακής πλατφόρμας») της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), καθώς και η απόδοσή τους μέσω αυτής στους δικαιούχους δήμους.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία για την εφαρμογή του δευτέρου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 30.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών εγκρίνεται η επιχορήγηση της παρ. 2 του άρθρου 38 και ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών συγκροτείται η Επιτροπή του άρθρου 40. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο χρόνος περάτωσης του έργου της και τα μέλη της Γραμματείας της Επιτροπής, και ρυθμίζονται θέματα που αναφέρονται στη λειτουργία, τη διοικητική μέριμνα και την υποστήριξή της, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος. Με όμοια απόφαση συστήνονται και συγκροτούνται οι υποεπιτροπές της παρ. 4 του άρθρου 40.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η αμοιβή των μελών της επιτροπής του άρθρου 40, των υποεπιτροπών και της γραμματείας αυτών ανά συνεδρίαση.

Άρθρο 43
Καταργούμενες διατάξεις

Καταργούνται:

α) Ο ν. 339/1976 (Α' 136) «Περί επιβολής υπέρ δήμων και κοινοτήτων τέλους διαμονής παρεπιδημούντων, επί των εκδιδομένων λογαριασμών και επί των λουομένων εις φυσικά ιαματικά πηγάς».

β) Η παρ. 9 του άρθρου 17 του ν. 2130/1993 (Α' 62), περί παροχής διευκολύνσεων για την καταβολή οφειλών προς δήμους και κοινότητες.

γ) Το άρθρο 22 του ν. 4304/2014 (Α' 234), περί της Επιτροπής Κωδικοποίησης Δικαίου Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

δ) Το άρθρο 5 του ν. 4368/2016 (Α' 21), περί σύστασης επιτροπής για την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου της τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΜΕΡΟΣ Γ'
ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΖΩΑ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ ΚΑΙ
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 44
Σκοπός

Σκοπός του Μέρους Γ' είναι ο περιορισμός του φαινομένου της αδεσποτίας των ζώων συντροφιάς, η επίλυση ζητημάτων αστικής κατάστασης και ιθαγένειας και η επικαιροποίηση ρυθμίσεων για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, την Εθνική Αρχή Διαφάνειας, τη δημοσίευση κανονιστικών πράξεων, την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα, την εκκαθάριση εκλογικών καταλόγων, τη διαδικασία έκδοσης ελληνικών διαβατηρίων, την υπηρεσιακή κατάσταση των ειδικών φρουρών που υπηρετούν στις Ομάδες Προστασίας Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων και τους σκύλους της Ελληνικής Αστυνομίας.

Άρθρο 45
Αντικείμενο

Αντικείμενο του Μέρους Γ' είναι:

α) η αποσαφήνιση των υπόχρεων προς καταγραφή στο Υπομητρώο Καταφυγίων του Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς,

β) η απαλλαγή των δήμων από οποιαδήποτε ευθύνη από τροχαίο που προκαλείται από αδέσποτα ζώα συντροφιάς,

γ) η πρόβλεψη για διπλασιασμό της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων κατά της πράξης βεβαίωσης παράβασης σχετικά με την ευζωία των ζώων συντροφιάς, καθώς και η πρόβλεψη προθεσμίας αποκατάστασης της παράβασης με μείωση του προστίμου,

δ) η μείωση του κόστους λήψης δείγματος γενετικού υλικού των ζώων συντροφιάς,

ε) η πρόβλεψη της καταχώρισης στο ΜΙΤΟΣ κάθε διοικητικής διαδικασίας που συμπεριλαμβάνεται σε νέες κανονιστικές πράξεις,

στ) η αποσαφήνιση της διαδικασίας λήψης δημοτικό-τητας τέκνων και πολιτογράφησης ομογενών προερχόμενων από την Ουκρανία,

ζ) η επικαιροποίηση της ονομασίας της ιδιότητας των μελών του Εθνικού Συμβουλίου Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης και των προσόντων του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας,

η) η εισαγωγή ρύθμισης για τις περιπτώσεις αδυναμίας προκήρυξης των θέσεων προϊσταμένων στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας,

θ) η διευκόλυνση της πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα και η εισαγωγή ρυθμίσεων για την εκκαθάριση των εκλογικών καταλόγων,

γ) Δεν έχουν ελληνικό διαβατήριο εν ισχύ.

δ) Δεν λαμβάνουν σύνταξη.

Η ταυτοποίηση των εκλογέων για τον σκοπό της διαλειτουργικότητας μεταξύ των μητρών των φορέων του δημόσιου τομέα, κατά την έννοια της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), στα οποία ελέγχονται οι προϋποθέσεις των περ. α) έως δ) του πρώτου εδαφίου, διενεργείται από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης.»

2. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 29 του ν. 5083/2024, οι λέξεις «Από την 1η.7.2024 και έως την 31η.10.2024» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Από την 1η.10.2024 έως την 31η.12.2024» και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Από την 1η.10.2024 και έως την 31η.12.2024, στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Εσωτερικών στην εφαρμογή «Μάθε που Ψηφίζεις», τίθεται ειδική ένδειξη αν ο ψηφοφόρος εμπίπτει στην περίπτωση της παρ. 1. Αντίστοιχη ένδειξη τίθεται και στο πληροφοριακό σύστημα «Μητρώο Πολιτών».»

3. Στην παρ. 4 του άρθρου 29 του ν. 5083/2024, οι λέξεις «την 1η.11.2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «την 15η.1.2025» και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Με την επιφύλαξη της παρ. 5, τα πρόσωπα της παρ. 1 διαγράφονται από τους εκλογικούς καταλόγους τη 15η.1.2025.»

4. Στην παρ. 5 του άρθρου 29 του ν. 5083/2024, οι λέξεις «την 31η.10.2024» αντικαθίστανται από τις λέξεις «την 31η.12.2024» και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Εκλογέας, ο οποίος εμπίπτει στην κατηγορία της παρ. 1 μπορεί, είτε με αίτησή του έως την 31η.12.2024 σε Κ.Ε.Π. ή στον οικείο δήμο ή στην οικεία προξενική αρχή με τη χρήση των εφαρμογών «my ker live» και «mysconsul live», να ζητήσει τη μη διαγραφή του από τους εκλογικούς καταλόγους.»

Άρθρο 59

Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα - Αντικατάσταση άρθρου 5 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας

Το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45), περί της πρόσβασης σε έγγραφα, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 5

Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα

1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή, διά ζώσης ή ηλεκτρονική, επώνυμη ή ανώνυμη αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των δημοσίων εγγράφων, διοικητικών και ιδιωτικών. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις. Ως ιδιωτικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από ιδιώτη, αλλά κατατίθενται και φυλάσσονται σε δημόσια υπηρεσία.

2. Όταν το δημόσιο έγγραφο περιέχει προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων, απαιτείται εύλογο ενδιαφέ-

ρον του αιτούντος. Η πρόσβαση σε ειδικές κατηγορίες προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων επιτρέπεται υπό τις προϋποθέσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119) και του ν. 4624/2019 (Α' 137). Η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα γίνεται με την επιφύλαξη της ύπαρξης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Το δικαίωμα δεν υφίσταται στην περίπτωση που παραβιάζεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις, όπως το απόρρητο της εθνικής άμυνας και εξωτερικής πολιτικής, της δημόσιας πίστης και του νομίματος, της ασφάλειας του κράτους και της δημόσιας τάξης, το ιατρικό, εμπορικό, επαγγελματικό, τραπεζικό ή βιομηχανικό απόρρητο. Η αρμόδια δημόσια υπηρεσία μπορεί να αρνηθεί επίσης την ικανοποίηση του δικαιώματος αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατό να δυσχεράνει ουσιαστικά την έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης.

3. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο ή γ) με παραπομπή του σε ευχερώς προσβάσιμη πηγή, ιδίως μέσω διαδικτύου. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Ο αιτών έχει δικαίωμα υποβοήθησης από υπάλληλο του φορέα προς εντοπισμό του εγγράφου που αναζητά.

4. Αν συντρέχει ένας από τους περιορισμούς της παρ. 2, η αρμόδια δημόσια υπηρεσία ικανοποιεί το αίτημα του διοικουμένου μόνο για το μέρος των εγγράφων που δεν εμπίπτουν στους περιορισμούς αυτούς.

5. Η προθεσμία για τη χορήγηση εγγράφων κατά την παρ. 1 ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι (20) ημέρες. Η διοίκηση δεν υποχρεούται να απαντήσει σε περίπτωση απόρριψης ανώνυμης αίτησης ή αίτησης καταφανώς αόριστης ή επαναλαμβανόμενης.

6. Στην έννοια της δημόσιας υπηρεσίας του παρόντος εντάσσονται όλοι οι φορείς που ασκούν δημόσια εξουσία, ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής.

7.α) Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί με απόφασή του, να συγκροτεί ομάδα εργασίας αποτελούμενη από εμπειρογνώμονες, στελέχη των οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών και στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης για την αξιολόγηση της εφαρμογής του παρόντος άρθρου. Τα συμπεράσματα και οι προτάσεις της ομάδας εργασίας διαβιβάζονται στη Βουλή των Ελλήνων, στο Υπουργείο Εσωτερικών και στο Συμβούλιο της Ευρώπης και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Συνηγόρου του Πολίτη.

β) Στις συνεδριάσεις της ομάδας εργασίας δύνανται να καλούνται για τη διατύπωση γνώμης στελέχη Υπουργεί-

ων, της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας, καθώς και άλλα πρόσωπα ή φορείς κατά την κρίση της.

γ) Τα μέλη της επιτροπής είναι ανεξάρτητα και αμερόληπτα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να εξειδικεύεται ο τρόπος υποβολής των αιτημάτων της παρ. 1 και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 60

Διαδικασία έκδοσης ελληνικών διαβατηρίων - Αντικατάσταση παρ. 3 και 5 άρθρου 1 ν. 3103/2003

1. Η παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 3103/2003 (Α' 23), περί έκδοσης διαβατηρίων, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος, η Ελληνική Αστυνομία ορίζεται ως υπεύθυνη επεξεργασίας, κατά την έννοια της παρ. 7 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119 [ΓΚΠΔ]), των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται με σκοπό την έκδοση ελληνικού διαβατηρίου. Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και μετά από τη διενέργεια εκτίμησης αντικτύπου, όπου αυτή απαιτείται, καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι υπηρεσίες παραλαβής τους, ο τρόπος υποβολής, ελέγχου και διαβίβασης αυτών στην Κεντρική Υπηρεσία και της αποστολής ή παράδοσης των διαβατηρίων στους αιτούντες, ο τύπος, το σχήμα, το χρώμα και το περιεχόμενο των ενδείξεων του διαβατηρίου, η διαδικασία έκδοσής του, καθώς και τα απαιτούμενα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και οι σχετικές διαδικασίες που πρέπει να τηρούνται κατά την επεξεργασία των δεδομένων με σκοπό την προστασία τους, τα ειδικότερα ζητήματα για την τήρηση του ηλεκτρονικού αρχείου των εκδοθέντων διαβατηρίων και των δικαιολογητικών ή δεδομένων που συλλέχτηκαν για την έκδοσή τους, η διάρκεια τήρησης αυτών και η διαδικασία διαγραφής τους, και άλλα ζητήματα που σχετίζονται με την άσκηση των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ.»

2. Η παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 3103/2003, περί έκδοσης διαβατηρίων, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η διακίνηση όλων των δικαιολογητικών έκδοσης διαβατηρίων, καθώς και λοιπών εγγράφων ασφαλείας, που κατά τις κείμενες διατάξεις εκτυπώνονται από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων και Εγγράφων Ασφαλείας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, πραγματοποιείται ηλεκτρονικά από τις αρμόδιες υπηρεσίες παραλαβής δικαιολογητικών προς την ως άνω Διεύθυνση, μέσω κα-

τάλληλης δικτυακής υποδομής και αξιοποίησης Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και με τη χρήση όλων των κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για τη διασφάλιση της εμπιστευτικότητας, της ακεραιότητας και της διαθεσιμότητας των υπό επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τηρώντας την ισχύουσα νομοθεσία σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ. Μέχρι να επιτευχθεί η δικτυακή διασύνδεση των υπηρεσιών παραλαβής δικαιολογητικών με τη Διεύθυνση Διαβατηρίων και Εγγράφων Ασφαλείας/Α.Ε.Α. ή σε περίπτωση που αυτή δεν είναι δυνατή για τεχνικούς λόγους, η διακίνηση των δικαιολογητικών στο εσωτερικό της χώρας ανατίθεται σε επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ταχυδρομείου με σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και των εν λόγω επιχειρήσεων, ενώ στο εξωτερικό πραγματοποιείται μέσω διπλωματικού ταχυδρομείου, με ευθύνη του Υπουργείου Εξωτερικών. Στις ίδιες επιχειρήσεις ανατίθεται και η διακίνηση των εκδοθέντων διαβατηρίων και των λοιπών εγγράφων ασφαλείας, από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων και Εγγράφων Ασφαλείας/Α.Ε.Α. προς τις υπηρεσίες παραλαβής δικαιολογητικών εντός της χώρας με σκοπό την επίδοσή τους στους ενδιαφερόμενους ή την αρμόδια κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών για την αποστολή τους, μέσω διπλωματικού ταχυδρομείου, στην Προξενική Αρχή στην οποία υποβλήθηκε το αίτημα. Σε κάθε περίπτωση εφαρμόζεται το άρθρο 28 του ΓΚΠΔ. Τα έξοδα για την ως άνω αποστολή βαρύνουν ανάλογα τους αιτούντες και καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών και Προστασίας του Πολίτη, με βάση το ύψος των ταχυδρομικών τελών. Με όμοια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος και η διαδικασία είσπραξης των εξόδων αυτών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»

Άρθρο 61

Ζητήματα Ειδικών Φρουρών Ομάδων Προστασίας Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων (Ο.Π.Π.Ι.) - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 18 ν. 4777/2021

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4777/2021 (Α' 25), περί σύστασης Ομάδων Προστασίας Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων, προστίθενται οι λέξεις «και εφαρμόζονται σε αυτούς από την κατάταξη οι διατάξεις του π.δ. 211/2005 (Α' 254)» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Συστήνονται Ομάδες Προστασίας Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων (Ο.Π.Π.Ι.), οι οποίες συγκροτούνται από αστυνομικό προσωπικό και ειδικούς φρουρούς που προσλαμβάνονται για τον σκοπό αυτό σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 2734/1999 (Α' 161). Οι ως άνω ειδικοί φρουροί υπάγονται σε Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας και, όταν δεν διατίθενται σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, εκτελούν τα καθήκοντα της παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 2734/1999 και εφαρμόζονται σε αυτούς από την κατάταξη οι διατάξεις του π.δ. 211/2005 (Α' 254).»

τα οποία συνοδεύουν, συμπεριλαμβανομένων εστιατορίων, ξενοδοχείων, νοσοκομείων, σχολείων, δημόσιων υπηρεσιών, αθλητικών εγκαταστάσεων και εκκλησιών, εφόσον το επιτρέπουν το μέγεθος και τα ειδικά χαρακτηριστικά τους. Το άτομο το οποίο δέχεται τις υπηρεσίες του ζώου φέρει τα απαραίτητα πιστοποιητικά που αποδεικνύουν ότι το ζώο είναι σκύλος βοήθειας ή ζώο θεραπείας και τα επιδεικνύει, εφόσον του ζητηθεί, από τους υπευθύνους των χώρων στους οποίους δεν επιτρέπεται κατά κανόνα η είσοδος σε ζώα συντροφιάς. Οι σκύλοι εργασίας της Ελληνικής Αστυνομίας μπορούν να εισέρχονται σε κάθε χώρο, στον οποίο επιτρέπεται η είσοδος των συνοδών-χειριστών, καθώς και των εκπαιδευτών τους.»

Άρθρο 63

Δαπάνες μετακίνησης αστυνομικού προσωπικού για κάλυψη έκτακτων και απρόβλεπτων αναγκών - Παράταση ισχύος παρ. 1Α άρθρου 74 ν. 5108/2024

Η ισχύς της παρ. 1Α του άρθρου 74 του ν. 5108/2024 (Α' 65), περί των δαπανών μετακίνησης αστυνομικού προσωπικού για κάλυψη έκτακτων και απρόβλεπτων αναγκών, παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.12.2024.

Άρθρο 64

Παράταση συμβάσεων εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου και συμβάσεων έργου του φορέα «Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου»

Συμβάσεις εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου και συμβάσεις έργου, οι οποίες έχουν συναφθεί από το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου «Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου», έχουν παραταθεί δυνάμει του άρθρου 27 του ν. 5057/2023 (Α' 164) και είναι ενεργές έως και την 30ή.9.2024, ανανεώνονται αυτοδικαίως, από τη λήξη τους, έως την 30ή.9.2025, προκειμένου να καταστεί δυνατή η πρόοδος της διαδικασίας πλήρωσης των θέσεων με τακτικό προσωπικό, βάσει του ετήσιου προγραμματισμού προσλήψεων. Σε κάθε περίπτωση, η παράταση των συμβάσεων του πρώτου εδαφίου δεν μεταβάλλει τον χαρακτήρα της σχέσης εργασίας, βάσει της οποίας προσλήφθηκαν οι απασχολούμενοι στις θέσεις αυτές, ούτε εμπίπτει στους περιορισμούς των άρθρων 5 και 6 του π.δ. 164/2004 (Α' 134).

Άρθρο 65

Κατάργηση διοικητικών πράξεων επιβολής προστίμου σε λαϊκές αγορές που οφείλονται σε παράλειψη του φορέα λειτουργίας τους

Οι διοικητικές πράξεις επιβολής προστίμου που επιβλήθηκαν σε πωλητές λαϊκών αγορών που δραστηριοποιούνται νομίμως σε λαϊκές αγορές, που λειτουργούν νομίμως και έχουν δηλωθεί στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα «Ανοικτή Αγορά» (Ο.Π.Σ.Α.Α.), λόγω μη κατοχής άδειας ή θέσης σε λαϊκή αγορά, σύμφωνα με τις περ. 1 και 2 της παρ. 1 του άρθρου 62 του ν. 4849/2021 (Α' 207), καταργούνται. Ομοίως, καταργούνται οι πράξεις με τις οποίες γίνεται απαιτητή

η καταβολή των ως άνω προστίμων σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190).

Άρθρο 66

Ακατάσχετο τραπεζικών λογαριασμών πάγιας προκαταβολής στους διευθυντές των σχολικών μονάδων - Προμήθεια ξενόγλωσσων βιβλίων - Τροποποίηση παρ. 6 ν. 2817/2000

1. Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση τραπεζικών λογαριασμών, για οφειλές έναντι του Δημοσίου, των ασφαλιστικών φορέων και ιδιωτών, στους οποίους έχουν κατατεθεί χρηματικά ποσά που προορίζονται για την κάλυψη δαπανών των σχολικών μονάδων, από την πάγια προκαταβολή της παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 5056/2023 (Α' 163), περί της μεταφοράς αρμοδιοτήτων σχολικών επιτροπών και σύστασης πάγιας προκαταβολής στους διευθυντές των σχολικών μονάδων.

2. Ειδικά για το διδακτικό έτος 2024 - 2025, νομίμως διενεργείται από τις σχολικές επιτροπές και τους δήμους, στην περίπτωση που αυτές έχουν καταργηθεί κατ'εφαρμογή του άρθρου 28 του ν. 5056/2023, η εκκαθάριση, ενταλματοποίηση και πληρωμή των δαπανών που αφορούν στην προμήθεια ξενόγλωσσων βιβλίων από τις σχολικές μονάδες, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, υπό την προϋπόθεση ότι έχει τηρηθεί η προβλεπόμενη από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, διαδικασία.

3. Στην παρ. 6 του άρθρου 6 του ν. 2817/2000 (Α' 78), περί των οργανωτικών θεμάτων υπηρεσιών και σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο, προστίθενται οι λέξεις «και Εσωτερικών», β) προστίθεται τρίτο εδάφιο και η παρ. 6, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«6. Στα έργα της Σχολικής Επιτροπής των δημόσιων σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όπως αυτά καθορίζονται στην παρ. 9 του άρθρου 5 του ν. 1894/1990 (Α' 110) προστίθεται και η δυνατότητα αγοράς εξοπλιστικών ή άλλων συναφών ειδών ή διδακτικών μέσων για τη λειτουργία των σχολείων από πιστώσεις του Τακτικού Προϋπολογισμού και του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών καθορίζεται ο τρόπος χρηματοδότησης και η διαδικασία διαχείρισης των ανωτέρω πιστώσεων από τις σχολικές επιτροπές. Ειδικά για το διδακτικό έτος 2024 - 2025, στις περιπτώσεις που οι σχολικές επιτροπές έχουν καταργηθεί σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 5056/2023 (Α' 163), οι Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης επιχορηγούν τους κατά περίπτωση αρμόδιους δήμους κατόπιν αιτήματός τους, ώστε να καλυφθεί η δαπάνη για την προμήθεια από το ελεύθερο εμπόριο του βιβλίου μαθητή για τη διδασκαλία μαθημάτων ξένων γλωσσών του δημοτικού σχολείου και του γυμνασίου η οποία πραγματοποιούνταν από τις σχολικές επιτροπές οι οποίες καταργήθηκαν.»

Άρθρο 67

**Ρύθμιση θεμάτων προϋπολογισμού δήμων -
Κάλυψη δαπανών καθαρισμού σχολικών
μονάδων από ανταποδοτικά τέλη**

1. Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 15 του ν. 4915/2022 (Α' 63) και το τριακοστό άρθρο του ν. 4917/2022 (Α' 67), περί προϋπολογισμού των Ο.Τ.Α. και των νομικών τους προσώπων, εφαρμόζονται και για την κατάρτιση και τις αναμορφώσεις του προϋπολογισμού των δήμων οικονομικού έτους 2025.

2. Το σύνολο ή μέρος της μισθολογικής δαπάνης του προσωπικού των δήμων που απασχολείται με κάθε είδους σχέση εργασίας για τον καθαρισμό των σχολικών μονάδων, δύναται να καλύπτεται από το ενιαίο ανταποδοτικό τέλος καθαριότητας και φωτισμού του άρθρου 1 του ν. 25/1975 (Α' 74), περί του υπολογισμού και τρόπου είσπραξης δημοτικών τελών καθαριότητας και φωτισμού, κατόπιν απόφασης του δημοτικού συμβουλίου.

Άρθρο 68

**Τακτική - περιοδική επιθεώρηση πλοίων -
Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 7 β.δ. 542/1968**

Στην υποπερ. 5 της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 7 του β.δ. 542/1968 (Α' 181), περί εφαρμογής του ν. 4473/1965 περί ελέγχου της ναυσιπλοΐας, επιθεωρήσεως εμπορικών πλοίων και άλλων τινών διατάξεων (Α' 181) προστίθεται στοιχείο iii) ως εξής:

«iii) Μέχρι ένα (1) έτος, σε πλωτές γέφυρες, οι οποίες αποτελούν τμήμα του εθνικού οδικού δικτύου. Με απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε άλλο θέμα σχετικά με τη χορήγηση της παράτασης του προηγούμενου εδαφίου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'**ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ****Άρθρο 69**

Καταργούμενες διατάξεις

Καταργείται το άρθρο 1 του π.δ. 28/2015 (Α' 34), περί της πρόσβασης σε έγγραφα.

ΜΕΡΟΣ Δ'**ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ****Άρθρο 70**

Έναρξη ισχύος

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την επιφύλαξη της παρ. 2.

2. α) Η ισχύς του άρθρου 15, της παρ. 1 του άρθρου 38 και των άρθρων 50,59 και 69 αρχίζει από την 1η.1.2025.

β) Η ισχύς της παρ. 2 του άρθρου 17 αρχίζει από την 1η.1.2023.

γ) Η ισχύς του άρθρου 35 αρχίζει από την 1η.1.2024.

δ) Η ισχύς τους άρθρου 68 αρχίζει από την 1η.6.2024.